acabar l'etapa d'educació obligatòria. Aquestes idees matemàtiques clau estan organitzades al voltant de la idea de sentit matemàtic.

Entenem el sentit matemàtic com el conjunt de capacitats relacionades amb el domini en context de continguts numèrics i algebraics, geomètrics, mètrics i estocàstics, que permeten emprar aquests continguts d'una manera funcional i amb confiança en les pròpies habilitats. L'origen d'aquesta consideració neix de l'apreciació que les matemàtiques són una ciència cultural, que permet pensar, entendre i actuar en els problemes de l'entorn que tenen a veure amb la quantitat, la forma, la mida i la incertesa aleatòria. Aquesta idea permet donar coherència i continuïtat al pas de primària a secundària, alhora que planteja un ensenyament funcional de les matemàtiques, que faci predominar i donar sentit als conceptes en resolució de problemes o tasques en context, davant de l'aprenentatge de destreses o algoritmes en situacions descontextualitzades.

El "Tribunal de Cuentas" i Andreu Mas-Colell

Xavier Jarque, Francesc Planas i Joan Verdera
UB, UPC i UAB, respectivament

Andreu Mas-Colell és un prestigiós economista, expert en teoria de jocs, que va ser catedràtic a Berkeley i a Harvard. Va tornar a Catalunya el 1995 i va ser conseller del govern de Catalunya entre el 2010 i el 2016.

El Tribunal de Cuentas va imposar a finals de juny una fiança milionària a una trentena d'antics membres dels governs de Catalunya, entre els quals Andreu Mas-Colell, per malversació de fons públics en l'acció exterior del govern entre el 2011 i el 2017. Mai una fiança imposada per un òrgan administratiu d'un estat havia generat una onada de solidaritat tan gran com la que s'ha manifestat entre la comunitat científica del món per a Mas-Colell.

L'American Mathematical Society

El Comitè de Drets Humans de l'American Mathematical Society (AMS), va anunciar el 21 de juny que començava a seguir el procediment contra Mas-Colell. La notícia es va publicar al web de l'AMS[5]:

"The AMS Committee on the Human Rights of Mathematicians is monitoring the case of Andreu Mas-Colell, a Spanish mathematical economist who faces troubling proceedings in that country's Tribunal de Cuentas.

The Tribunal de Cuentas is investigating events surrounding Catalonia's 2017 independence referendum, claiming that the Catalan government used public funds to promote Catalan independence abroad. Mas-Colell, who served as Minister of Economy and Knowledge of the Government of Catalonia in 2010-2016, faces the prospect of having all his assets seized. This is despite the fact that in the 18,000-page documentation of accusations sent to Mas-Colell, his connection is not specified and no specific charges against him are given."

En aquesta notícia es proporciona l'enllaç a una petició en suport de Mas-Colell, formulada inicialment via la plataforma Change.org, signada per prestigiosos acadèmics, entre els quals més de trenta Premis Nobel i nombrosos presidents de societats internacionals. Les dades es troben actualitzades al web `https://chwe.net/amc/`, que inclou un formulari per donar-hi suport. En transcrivim un extracte.

"We are deeply concerned about the news and facts regarding Professor Andreu Mas-Colell, one of the best known and most highly regarded Spanish economists, in the current proceedings of the Tribunal de Cuentas.

Professor Mas-Colell, formerly the Louis Berkman Professor of Economics at Harvard University, former Editor of Econometrica (one of the top journals in economics), and former Secretary General of the European Research Council, became Minister of Economy and Knowledge of the Government of Catalonia, in charge of finance and budget, during one of the worst recessions in history (December

[5] `http://www.ams.org/news?news_id=6726`

2010–January 2016). The investigation of the Tribunal de Cuentas appears to be linked to Professor Mas-Colell's service during that period, though the exact charges against him have never been specified.

The proceedings of the Tribunal de Cuentas may have severe financial consequences for Professor Mas-Colell despite the fact that in the 18,000+ page documentation of accusations sent to Professor Mas-Colell his connection is not specified. The Tribunal has the power to charge individuals with wrong-doing that would lead to financial penalties. Any appeals can take years and in the meantime the accused would have to put up a financial guarantee for the full amount of any specified penalty. Because the penalty could exceed the combined net worth of all accused individuals, Professor Mas-Colell faces the prospect of having all of his assets seized. Those of us who have interacted with Professor Mas-Colell for many years as colleagues, students, and co-authors, know him to be a man of the utmost integrity. He is also known to be a man devoted to the public good, as evidenced by his leaving Harvard to return home to start a new Spanish educational institution, and his willingness to serve in governmental positions in Spain and Europe more generally. . . "

Posteriorment es va fer, també a través de Change, una petició referida a tots els encausats[6], signada per més de 30.000 persones.

L'American Association for the Advancement of Science

L'American Association for the Advancement of Science (AAAS) té una xarxa d'organitzacions científiques i de l'enginyeria anomenada Science and Human Rights Coalition, que canalitza la participació del científics i enginyers en matèria de drets humans. L'AMS n'és part. Al butlletí de l'AAAS[7] del juny del 2021, a l'apartat de fets i activitats, va aparèixer la notícia la que duia per títol *American Mathematical Society observes Azat Miftakhov Day, shares petition in support of Andreu Mas-Colell.*

Es pot observar que el nom de Mas-Colell apareix al costat del d'Azat Miftakhov, un estudiant de doctorat en matemàtiques a la Universitat Estatal de Moscou que va ser detingut arbitràriament, acusat de terrorisme i finalment condemnat a 6 anys de presó per vandalisme (trencament d'un vidre d'un local del partit de Putin). La Real Sociedad Matemática Española ha publicat dues notícies sobre el cas de Miftakhov, i ha citat el Comitè de Drets Humans de l'AMS.

També hi ha altres associacions internacionals que han publicat comunicats de suport o denúncia de la causa, com per exemple l'Associació Europea d'Advocats per la Democràcia i els Drets Humans[8].

L'Institut d'Estudis Catalans.

L'Institut d'Estudis Catalans (IEC) també va fer pública una declaració[9] en relació amb el procediment sancionador iniciat pel Tribunal de Cuentas contra nombrosos antics membres del govern català, entre els quals destacaven el professor Andreu Mas-Colell i el professor Albert Carreras de Odriozola, membres de l'IEC. En un primer punt es diu:

"El Tribunal Europeu dels Drets Humans i organismes de les Nacions Unides han dictaminat de manera reiterada que la imposició de penes i sancions greus és contrària al lliure exercici dels drets humans, per l'efecte dissuasiu que produeixen en les persones afectades i que es projecta cap a la població en general, amb voluntat de desanimar-la en l'exercici de les llibertats i els drets civils. Sobretot quan, com és el cas, s'aplica a figures públiques rellevants."

El segon punt és:

"Aquesta actuació del Tribunal de Comptes cal emmarcar-la dins la persecució política que, tal com va dir a l'opinió 6/2019 el Grup de Treball de Detenció Arbitrària del Consell de Drets Humans de les Nacions Unides, s'estava produint a Catalunya en forma d'una acció con-

[6] Petició http://scur.cat/G70938
[7] https://www.aaas.org/sites/default/files/2021-06/June%202021%20Coalition%20Update-Final.pdf
[8] https://eldh.eu/en/2021/07/eldh-unacceptable-guarantees-for-former-catalan-politicians/
[9] https://www.iec.cat/institucio/documents/declaracio-iec-mas_colell-a_carreras20210623.pdf

certada dels òrgans de poder de l'Estat espanyol contra polítics catalans; aquesta persecució política suposa una vulneració de l'article 2 de la Declaració Universal dels Drets Humans, que protegeix el dret de les persones a no ser discriminades per raó de llengua, religió, d'opinió política o d'altra mena, o pel seu origen nacional."

Més avall es diu:

"Considerem que és injustificable, com ho ha expressat en un vot particular un dels membres del Tribunal de Comptes, que aquest hagi assumit unes funcions exorbitants, més enllà de les facultats auditores que li són pròpies i en les quals hauria d'aplicar estrictes criteris d'imparcialitat i objectivitat, i no criteris de discriminació ideològica, tal com s'ha denunciat en el vot particular. Tot això suposa una clara vulneració del dret a la presumpció d'innocència, així com el dret a un judici just menat per un tribunal imparcial, amb la qual cosa es vulnera el que disposa l'article 6 del Conveni Europeu dels Drets Humans."

La Junta Directiva de la Societat Catalana de Matemàtiques es va adherir al comunicat de l'IEC i en va fer difusió.

Altres comunicats a Catalunya

L'Associació Catalana d'Universitats Públiques (ACUP) i l'Associació Catalana d'Entitats de Recerca (ACER) també van publicar el 21 de juny un comunicat conjunt ACUP-ACER[10] en relació amb els membres de la comunitat universitària i científica investigats pel Tribunal de Cuentas. En el comunicat es constatava la preocupació dels rectors de les universitats, els presidents dels consells socials i els membres de la Junta Directiva de l'ACER, i es feia referència al menysteniment del dret a la presumpció d'innocència.

"Considerem que aquest tipus d'actuacions menysvaloren el dret a la presumpció d'innocència de tot ciutadà, en no determinar-se la responsabilitat individual abans que es generin mesures punitives de gran abast com l'embargament de béns. Manifestem fermament el nostre suport i solidaritat, a les portes d'unes citacions que poden suposar la imposició de fiances milionàries, a totes les persones afectades i a les seves famílies pel difícil moment que han d'afrontar."

La Universitat Pompeu Fabra (UPF), per la seva vinculació a Andreu Mas-Colell i Albert Carreras, va publicar un text de suport[11] signat per professors i investigadors vinculats a la UPF.

També la Facultat de Matemàtiques i Estadística de la UPC va aprovar un escrit de denúncia[12] del procediment sancionador dut a terme pel Tribunal de Cuentas contra el professor Andreu Mas-Colell, a través de la Junta de Facultat, reunida en sessió extraordinària. En citem un fragment:

"La Junta considera que és un procediment del tot injustificat, ple d'irregularitats, que atempten contra el dret de presumpció d'innocència i el dret a un judici just.

El professor Mas-Colell sempre ha estat fortament vinculat a la nostra Facultat. La Junta de Facultat de l'FME li vol fer arribar la nostra gratitud i la nostra solidaritat."

La Asociación Española de Economia

El comitè executiu de la Asociación Española de Economia (AEE) va publicar el comunicat[13] següent; és l'única mostra de suport en l'àmbit espanyol de què en tenim constància.

"En el contexto de la causa abierta por el Tribunal de Cuentas, el comité ejecutivo de la Asociación Española de Economía quiere expresar su solidaridad con el profesor Andreu

[10] http://scur.cat/96ZP30
[11] https://www.upf.edu/web/econ/suport-carreras_mas-colell
[12] https://fme.upc.edu/ca/noticies/escrit-de-suport-al-professor-andreu-mas-colell
[13] http://asesec.org/en/comunicado-del-comite-ejecutivo-de-la-aee-profesor-andreu-mas-colell/

Mas-Colell en agradecimiento por su enorme contribución al desarrollo de las instituciones académicas en nuestro país.

Andreu Mas-Colell fue el primer presidente de la Asociación Española de Economía en 1997. Tras su paso como catedrático de las universidades de California (Berkeley) y Harvard volvió a España para fundar la Universitat Pompeu Fabra, el programa ICREA y la Barcelona Graduate School of Economics. Además, fue Secretario General del European Research Council desde donde jugó un papel clave impulsando la investigación científica en Europa.

El profesor Mas-Colell ha sido un investigador extraordinario y un maestro inspirador para muchos economistas. La generosidad e integridad demostrada en su trayectoria académica y profesional constituye un modelo a seguir para los economistas y científicos españoles."

Composició del Tribunal de Cuentas

Per concloure, mencionem que en un article[14] publicat al diari *El País* el 23 de juny del 2014, s'indicava que diversos membres del Tribunal de Cuentas són descendents d'importants polítics franquistes i que es detecten manifestacions de nepotisme en la contractació del personal de suport administratiu.

"El Tribunal de Cuentas, organismo encargado de fiscalizar a los partidos políticos y a los organismos públicos, alberga en su plantilla, de poco más de 700 trabajadores, a casi un centenar de familiares de altos y ex altos cargos de la institución y de sus principales representantes sindicales, en especial de UGT, según una investigación de EL PAÍS. Esto supone que aproximadamente el 14% de la plantilla tiene vínculos familiares dentro de la institución, y cerca del 10% tienen vinculaciones con altos y medios cargos. Desde el actual presidente hasta los responsables del comité de empresa, pasando por consejeros y conocidos políticos tienen entre la plantilla del tribunal a esposas, cuñados, concuñadas, primos carnales, hermanos, sobrinos, hijos, nueras, yernos e incluso a amigos de la infancia. También hay parejas sentimentales y hermanas de éstas.[. . .]

Exministros y expresidentes tienen también a familiares en el tribunal. Procedente de un ministerio llegó María José Molinuevo, esposa del actual embajador en Reino Unido, Federico Trillo. Ahora está en excedencia. Y hace dos años entró Manuel Aznar, hermano del expresidente del Gobierno, como consejero (a propuesta del PP). También es consejera la exministra de Justicia con el PP Margarita Mariscal de Gante. Ella y Manuel Aznar, como el resto de consejeros, fueron elegidos por las Cortes. También es consejera desde hace dos años, a propuesta del PP, María José de la Fuente. Dos primas suyas trabajan en el tribunal: María Asunción y María Eugenia de la Fuente Asprón, hijas del exministro de Franco Licinio de la Fuente."

Margarita Mariscal de Gante, mencionada en l'article d' *El País*, és filla de Jaime Mariscal de Gante, comissari de la Brigada Políticosocial franquista i jutge del Tribunal de Orden Público, principal òrgan judicial encarregat de la repressió política durant la dictadura franquista.

Podeu fer arribar escrits d'opinió i de reflexió sobre temes de recerca, docència i divulgació en matemàtiques perquè siguin publicats en aquesta part. Us convidem també a fer propostes com a la pregunta de la SCM. Contacte: scm.noticies@correu.iec.cat.

[14] https://elpais.com/politica/2014/06/23/actualidad/1403548994_107851.html?prm=enviar_email